

NÉPI EGYSÉG

POLITIKAI NAPILAP

Felolvasó szerkesztő:
Kurkó György
Bejegyzve a Brassói törvényszéken G. II. 1768/1944 szám alatt
Engedélyezett: Cenzura Miltar
a Presel sub No. 1437. 7. X. 1944

Süllyed a hajó

menekülnek a patkányok, — ez az a mondat, amelynek egyszeri en politikai jelentése lett a II-ik birodalomban. Es erint mondas szerint, a feneken lató patkányok veszik észre elsőnek, ha léket kap a hajó és elárasztják a fedélzetet. Ez, ha tehetik, csontosan usznak a vízfelé. A büszke náci gálya oldalra fordult és süllyed. Rajta rongyos a tenger horogkeresztes lohorát lereget a fapap februári szél. Menekülnek róla a híregek és ez a menekülés már régóta. De van hová menekülni? A hitleri metországnan nemso'ára nemcsak halatnyi hely, de biztos egérlyuk sem rad a menekülő Gestapo hóhérok, SS iditák és a náci párt kalandorai száma. Az egérlyukba buvás, a föld alá menekés, már akkor megkezdődött szerte Európában, amikor látszólag még erős volt német hadigépezet.

Párisból alig hatvan kilométernyire, mélyen a föld alatt, hallatlan fényvisszességgel beépített környezetben volt Göring főhadiszállása. Tíz kilométer kerületben, a föld alá bujt légimarsall, "egérlyukának" nevezte, a lehető legtökéletesebb, világszerte berendezett ellenőrző és lévelítő rendszer működött. A szomszédos gubban külön repülőtere volt. Görgnek. A tíz kilométeres körzetben kis ócska épült ki, amelyet cementetűrtak építettek össze. A szalonok, ebédlők, dákát a francia és egyéb muzeumok lopott színyegei, festményei, bútorok ömlege díszítette. Hogy pedig a kövér assall minden kényelme meglegyen, piteletet is építettek a föld alá. Kétféle medence, tenisz és kézilabda-pályák láttak hozzá ahhoz, hogy Göring körzetében mindenki jól érezze magát. A gyufusli légítámadások idején egyetlen nagy bomba érte a földalatti város tőrt. Amint a környékbeli franciák pasztor mondják, az alagutban áramló szőlővonal azonnal elindult és többé azóta nem látták.

Fentről északra is hasonló hírek jönnek. Quisling, Európa első számú náci terrore, a norvég nép árulója, szintén szülő földalatti kőla'ot építetett. — Egyimétre vashéon régei volt "egérlyuk" felé, arra két méteres homokréteg, majd újabb betonörmög. Meleg-hideg perze minden szobában, saját mozi, logatótan jó borok.

Azt halljuk, hogy a Führer most a berchsgadeni hajdani sasfészékét építi ki "egérlyukká". A menekülés megindult és tye trt.

Az utóbbi hetekben feltűnően sok maszállású pár hivatallnok, "betegede" meg telen és utazott le délre, a svájci határhoz.

Az "egérlyukba"-buvás azonban nem ennyiben. A nemzetiszocialista párt rége óta hirdeti, hogy az "esetleg" elszett háboru utáni időkre megszervezi párt földalatti kereit. Így például már múlt végén hírül adták, hogy a nagy német iparvállalatok, amelyek eddig csak külsőleges engedéllyel exportálhattak kőldre, felhatalmazást kaptak mindenmőndelesek azonnali kiszállítására. Így banyolország felé buvár'at'ó al'ar'ezek repil'gép mo'orok indultak, míg Svájc területét kapott, hogy a megredet szerár'gép'e hamar s n le zelli ák. Mindzeket az in'ekzedéseket azzal indolják, hogy a párt külföldön minél több idegen alutát akar felhalmozni, az elveszett háboru utáni földalatti har' megszervezésére.

A szövetségesek hatalmas ereje a jala tárgyalások után halványozott erővel og lezudulni a náci-földre. A Vörös Had-

Vasgárdista provokáció a bucuresti Malaxa-gyárban

A „Scanteia” híradása szerint a Rădescu tábornok vasárnapi beszéde nyomán vérszemet kapott fasiszta bandák erőszakoskodik elítélváltani a bukaresti Malaxa üzemek gyári bizottságát. Egy csoport ismert hazatérő, vasgárdista ügynök, éltükön Mărculescuval, Ghera mérnökkel, Niculescu és Bondoc Vasile-vel, zavart keltettek és bánalma tak több munkást a gyár munkásságának vasárnapi gyűlésén, melyen hozzávetőleg 4—5000 munkás vett részt.

Mărculescu sőt kért a gyűlésen, amíg meg is kapott. Beszédében válogatót szidalmakkal kezdte illetni a gyári bizottságot. A szavai nyomán kitört felzúdulást kihasználva, a befurakodott reakciós elemek verekedést provokáltak ki azzal a céllal, hogy kézrekerítsék Mauricht, a gyári bizottság elnökét.

Az okozott zűrzavarban míg Mărculescu fasiszta felszavakat üvöltöztek, megjelent két állig felfegyverzett csendőrszaksz Diacomu őrnagy vezetésével, mely behatolt a gyűlés színhelyére.

A vasgárdisták ekkor mintegy 2—300 főnyi munkást terrorizálva előre elkészített szavazólapon osztottak ki, melyeknek egyik felén egy háromszög, másik felén pedig kereszt volt nyomva. Azt akarták, hogy a keresztre szavazzanak.

A csendőrök, ahelyett, hogy szétoszlatták volna a reakciós és antiszemita felszavakat ordító vasgárdistákat, télenül álltak.

Időközben megérkeztek a hatóságok vezetői is. Rotman munkügyi vezérfelügyelő vezetésével, akik a tényeknek megfelelő jegyzőkönyvet vettek fel a történetről és megállapították, hogy tényleges vasgárdista provokációról van szó.

A hatóságok alig késültek el a dolgokkal, mikor megjelent Enescu csendőrezredes, akit a Maniu kérésére Anton tábornok küldött ki, hogy megállapítsa Diacomu csendőrnagy szerepét. Maniu ugyanis azt néhezmenyezte, hogy az őrnagy nem nyújtott hathatós segédkezet a gyári bizottság eltávolításához.

Maniu ezáltal szolgálót akart tenni a közismerten fasiszta Malaxa mérnöknek a gyári bizottság eltávolításával és annak reakciós elemekkel való helyettesítésével. Ilyen módon remélte meghiúsítani az üzem menetét, amely a Vörös hadsereg és román haderő részére dolgozik.

Az üzem munkásainak öntudatos magatartása azonban megakadályozta Maniu és Ilie Lazăr zsoldjában álló fasiszták teremtését.

Három hozzátartozó megrázó levele a földvári haláltáborról

A német foglyokkal lehet beszélni, a magyarokkal nem. Egy sirban három-négy halott...

Három levél fekszik előttünk. A földvári táborban szenvedő foglyok három hozzátartozója írta őket. Nem szükséges sem hozzátenniük sem elvonnuk a levelek tartalmából, így egyszerűen, ahogy írva vannak, teljesen megvilágítják a földvári foglyaltáborban uralkodó borzalmas állapotokat.

A száz asszonyoknak szabad...

„Január 22-én látogattam meg a táborban levő István nevű fiamat. Egy velem jött asszonnyal bementünk a tábor halottaskamrába, ahol az asszony férjét fektetoltan. Mellette még 13 halott volt kitérítve.

Első látogatásom alkalmával személyesen beszélhettem a fiammal és át is adhattam neki a magammal hozott élelmiszert. Aztán még több ízben próbáltam felkeresni, de többé nem tudtam vele találkozni. Az élelmiszereket mindig elvetélték tőlem azzal, hogy az irrodán átadják nekik.

Most február 18-án ismét együtt jöttünk az említett asszonnyal fiam meglátogatására, de most sem engedtek meg senkinek, hogy hozzátartozójával beszéljen. A véletlennek köszönhettem, hogy mégis sikerült vele beszélnem, ugyanis őt küldték ki a kapuhoz a ládával, amelyben a hozzátartozók által küldött csomagokat kellett az irrodába vinnie. Arra a kérdésemre, hogy az elzáró alkalmakkor beadott élelmiszeres csomagaimat magkaptam-e, azt felelte, hogy nem, általában a nem személyesen átadott csomagokat senki sem kapja meg.

Amíg mi a tábor kapujánál álltunk, több száz asszony jött, akik csomagokat hoztak a német foglyoknak. Minket nem engednek beszélni a magyar foglyokkal, s emiatt a fentebbiekből sötétünk, s ki pva siker' lveük néhány szót váltani. A száz asszonyok ezzel szemben annyit beszélhet-

tek a német foglyokkal, amennyit akarnak. A mi jelenlétünkben három száz asszony egy óra hosszat is beszél három német katonával.

Tartu' a voltam, amikor két magyar fogoly, akik egy szekérral az ürületeket hordták ki, visszafelé jövet a kapu előtt álló száz asszonyoktól, akik előtt kosarakban állt a sok német foglynak szánt kenyér, egy daraboska kenyeret kértek, de a száz asszonyok nem adták nekik.

Ugyanaznap két másik fogoly hordágyon hozott ki a táborból egy betegét, a'iben együnk a (sikszentdomoko i Bara Albertet ismertem fel. Mindkét lába le volt fagyva, csat'okban hullott le a hus róla. A két szerencsétlen, az éhségtől teljesen legyengült fogoly a'ig tudta emelni a hordágyat. Az örök hangosan kacagtak, amődön ezek kinlódtak, hogy a szekérre feltegyék.

Látam, hogy a foglyok sirjait is a végképpen legyengült foglyokkal ásátják, de ezek nem képesek annyi sírt ásni, amelyekbe a naponta elhalt foglyokat el tudják temetni. Az asszonyok beszéltek, hogy a múlt héten 19 foglyot, akik átálltak a román vallásra, szabadonbocsátottak.

Akik a tábor borzalmaitól megőrültek

Ime a következő levél: „Február 16-án délután érkezünk meg Földvárba négy asszonytársammal együtt, valamennyien a Szélgyságból. A táborhoz érve, a kapunál álló őrnök mondott, hogy nokonainkkal szeretnénk beszélni, mi-

re azt a választ kaptuk, hogy várjunk a tábor előtt, mert a foglyok a temetőben vannak, de rövidesen visszatérnek. A két fegyveres kisérőben visszatérő foglyoknak, akik között nem voltak rokonnaink, ellenben szilágycsehi ismerősök voltak, odakibálltuk, a hozzátartozóink neveit azzal a kéréssel, hogy értesítsék őket ittletükről. Nemsokára husz foglyot kísérttek ki a táborból, akik között az öcsém is ott volt. A temetőbe vitték őket sírt ásni. Az örök tilalma ellenére kerülő uton mi is kimentünk a temetőbe, ahol találkoztunk hozzátartozóinkkal. A két kíséző katonára annyi belátással volt, hogy megengedte, hogy beszélhesünk velük és, hogy a magunkkal vitt élelmet is átadhassuk nekik. A foglyok nagyon kértek, hogy intézzünk valamit az ügyükben, mert ha nem, valamennyien ott pusztulnak el. Ma délelőtti is 15 társukat temették el. A délelőtti eltemetett halottak között volt az egyik velünk jött asszony férje is, aki az által borzalmakban megfébolyodott s így halt meg. Azt is elmondták a foglyok, hogy a még a táborban levő újabb 30 halottat nem tudják eltemetni, mert nem győznek elég sírt ásni. A ma megásott öt sirba csak 15 holttestet tudtak temetni.

Egy sirba 3—4 halottat tesznek, de csak egy keresztet tűznek föléjük.

Azt is elmondták, hogy két szilágycsehi férfit megőrült és azért nem járnak sírt ásni, mert állandóan megkötözve tartják. Mások annyira le vannak gyengülve, hogy a szájukat sem tudják kinyitni, hogy kakállal enni tudjanak. A tábor borzalmaitól megőrültek közül az egyik neve Pestis Elek, a másik egy Székely nevű, a keresztnevét nem tudom.

A kosztra vonatkozólag azt panaszozták, hogy eddig még enni sem kaptak, most valami paszulyfélélt kaptak ugyan, de azt annyira odaégették, hogy még a halálosan kiéhezett emberek sem képesek megenni. Kértek, hogy a nekik szánt csomagokat csak személyesen adják át, mert különben nem kapják meg. Rimádkodtak, hogy valamit mondítsunk az érdekében. Azt mondták, hogy aki ki tudja mutatni, hogy román származású, azt bízengedték, s

Aszódy János

ők már annyira el vannak keseredve, hogy megtagadják hitüket is, csak ebből a pokolból szabadulhassanak.

Eddig a második levél. És íme a harmadik:

„Együtt voltam egy másik szilágysági asszonnyal a földvári táborban levő fivéremet és fiamat meglátogatni. Őket is, mint a velem levő asszony öccsét, hazulról vitték el.

Kidobták, hogy mindenkinek jelentkezni kell, minden férfinak három napi élelmet és váltás ruháneműt kell magával vinnie. Mikor jelentkeztek, lefogták őket, Zilahra kísérték, és onnan ide, a táborba.

A fiam elmondotta, hogy karácsony napján két sáros krumplit kapott s mikor megkettőt elvett hozzá, hogy kintző éhséget csillapítsa, az örök rettenetesen elverték. Most február 18-án ugyanezért verték meg súlyosan egy másik társát.

Nem emlékszem pontosan, hogy melyik, a várcái, vagy az illyésfalvai román pap eljött Szilágyságra, egy asszony ismerősömhez, akinek a fia szintén a földvári táborban van s ott többünknek kijelentette, hogy iratkozzunk fel, hogy áttérünk a román vallásra s miután ő minket átkelesztett, eljön a földvári táborba, átkezeszti a hozzátartozóinkat, s akkor azok kiszabadulnak. Meg kell jegyezni, hogy a szilágységi román pap nem vállalkozott ilyesmire s kijelentette, hogy nem vesz el erőszakkal idegen lelket.

A közeliünkben lakik Pop Alexandru fiata román földbirtokos, s róla, valamint Vajda Iuliu főszolgabíróról és ennek barátjáról, akinek a nevét nem tudom, mondják a népek, hogy ők fogták le az embereinket. Hozzá tartozóink elhurcolása után, elmentem Pop Alexandruhoz, s megkérdeztem, hogy mindezt miért tették? Erre ő visszakérdezte, hogy tudom-e, hogyan bánták a magyarok a románokkal a négy év alatt, és hogy hallottam-e Ördögkútról? Megmondtam neki, hogy nem tudom mi történt Ördögkúton, de az én szegény árva fiam, akivel együtt összesen hat gyermeket neveltem fel, a kezem munkájával övegyen, nem lakolhat mások bűneiért!”

A három levél ön maga helyett beszél. Minden sor vád a fennálló helyzet ellen. Minden sora azonnali gyökeres intézkedést követel a tábor ügyében. A Magyar Népi Szövetség központi bizottságának a miniszterelnökséghez és a Nemzeti Demokrata Arcvonalhoz küldött titokzó táviratára a választ a táborban lezajló események napról-napra mind jobban sürgetik.

Még egyszer a bucaresti magyar bálról

Röviden már beszámoltunk a bukaresti magyarság táncestélyéről. Most csak néhány külsőre, jellemző mozzanatra térünk ki, ami nem kapott helyet az első beszámolóban.

A főváros magyarsága már hetekkel előbb megkezdte az előkészületeket. A gyárakban és üzemekben, a külváros szegényes hályeikaiban éppen úgy, mint a jobb módú családokban ez volt az esemény.

Es eljött mindenki. A Malaxa-gyár vas munkásai, az Adesgo-harisnya-gyár munkásai, üzleti elárusítók, irodai tisztviselők, főnökök és alkalmazottak adtak talákozót egymásnak. Temesvár, Nagyvárad, Kolozsvár és Brassó ideszakadt munkássága találkozott a Bánság és a Székelyföld falusi dolgozóival.

A táncal egybekötött műsoros estélyt Bukarest egyik legnagyobb termében rendezték meg. Mégis a terem szűknek bizonyult a közönség befogadására. Este 9 órakor már nem lehetett a terembe bejutni és tíz órakor már a lépcső és az előcsarnok is megtelt emberekkel.

A műsor meglepően sikerült volt. Az erdem a Magyar Népi Szövetség kulturális bizottságáé. A szavalókörös, az énekkar, a színészek és a többi szereplők mind részesei a tagadhatalan sikernek. A közönség hosszantartó tapsal köszöntö meg a szereplőknek fáradozásukat.

A táncestély legkiemelkedőbb vendége Vlădescu-Răcoasa „minisztertestvér” volt. A nagyszerű hangulat őt is magával ragadta és csak a pirkadó hajnal készítette távozára.

Brassói pénzügyi tisztviselők rendkívüli közgyűlése

A brassói pénzügyi tisztviselők szerdán tartották rendkívüli közgyűlést a magántisztviselők szakszervezetének helyiségében.

Verzár István beszámolt a bucaresti szakszervezeti nagygyűlésről. Beszámolója során bejelentette, hogy a főváros valamennyi pénzügyi tisztviselője — beleértve a Nemzeti Bank, a Nemzeti Pár és Földhitelintézet és az Albina bankokat is — szakszervezetbe vannak tömörülve. Az eddigi még szervezeten kívüli pénzügyi tisztviselők száma alig haladja meg a 10 százalékot. A C.E.C. tisztviselők szervezkedése is folyamatban van. Beszámolt továbbá a fővárosi banktisztviselők fizetési osztályokba való beillesztéséről. A pénzügyi tisztviselők bizottsága most dolgozik az egész országra kiterjedő egységes javadalmazási rendszer összeállításán, melynek folyamán a vidéki viszonyokat is tekintetbe véve az ország minden városában dolgozó tisztviselők anyagi helyzetét is rendezik.

Követeli, hogy a bizottság tagjai tegyék magukévá a faji törvények alapján elbocsátott zsidó kártyások ügyét és keljenek

harcba azoknak állásukba való visszahelyezéséért.

Utána Voinescu Eugén ismerteti a NDA kormányzati programját, majd a kulcsipar államosításának a tőke és ujjáépítéssel kapcsolatos kérdéseket világítja meg.

Goosch, a pénzügyi tisztviselők szakszervezetének elnöke az időszerű kérdésekről beszél.

A brassói magántisztviselők szakszervezete részéről Köpf Márton titkár mutat rá a szakszervezetnek a nagygyűlés tényleg teendőire. Többek között felhívja a banktisztviselők figyelmét a reakciós nagytőke egy részének üzemlére, melyekkel igyekeznek kivonni pénzüket a termelő ipar és kereskedelemről. Pillanatnyilag bejötték a nagybancok államosításának tervét tekintettel arra, hogy sok tőkések hajlandó a fasizmus elleni harcra.

Kéri a bizottságot, hogy hasson oda, hogy a Nemzeti Bank és az Albina tisztviselői is szervezkedjenek a szakszervezet keretein belül.

A gyűlés végül elhatározta, hogy a kereskedelmi utazók is csatlakozzanak a pénzügyi tisztviselők csoportjához.

Hogyan tette tönkre a nyilas rémuralom Budapestet

Budapest népének szenvedése október 15-én érte el tetőfokát, amikor Magyarország még fel nem szabadított területe fölött Szálasi nyilas banditái vették át az uralmat. Olyan terror kezdődött ekkor, amelyre példa még eddig nem volt. — Minthogy Szálasi és „kormány” nem bízt már a karhatalomban sem, elsősorban saját pribékjeit fegyverezte fel. Alig 15—16 éves suhanókat is golyószóróval és kézi gránátokkal láttak el, hogy a főváros lakosságát a szovjet elleni harcra rákényszerítsék. Ezek a minden gaztettre kész elszánt csirkefogók ezután minden tevékenységüket a rablásoknak és a gyilkosságoknak szentelték. Kifosztották az üzletek nagyrészét, karólíve a németekkel, akik a kifosztott lakások értékeit azonban nem hagyták Budapestben, hanem azokat vasúti kocsikba rakták és azzal a felirással: „Magyarország ajándéka a német bombakárosultak részére” utnak indították Németország felé.

Hitler buzgó pártbívei és tanítványai először a zsidókat kezdték gyilkolni. Kivették a szerencsétlen áldozatokat a Dunához, ahol golyószóróval végeztek velük, aztán valamennyit a Dunába vetettek. Majd a terror már annyira fokozódott, hogy senki sem mert többé az utcára kimenni, mert könnyen az Andrásy úton levő „Hűség háza”-ban, a budapesti nyilasok központi palotájában fejezték be életét.

A nyilas terror, ahogy a vörös hadsereg elérte a főváros határát, egyre erősebb lett. A személyi biztonság teljesen megszűnt, a bunkerek mélyen élő lakosság örökös rémület között élte napjait, mert az igazolási rögeszmében szenvedő nyilas terror-legények állandóan látogatták a katonaközből népet. Aki nem tudta magát kellőképpen igazolni, a helyszínen végeztek vele. Erre a „fogalapot” abból merítették, hogy a fasiszta rendeletek értelmében minden katonaszökevényt a helyszínen fel lehetett kölni. Hogy ki volt a katonas-

zőkevény, azt a hitlerista banditák önkényesen állapították meg, a naponta érkező különféle rendeletek értelmében, amely a fegyverbíró lakosságot halálbüntetésre mellett Németországba akarta szállítani, hogy az angol-amerikai hadszíntereken vessék harcba.

Ezalatt a lakosság élelmiszer zavarai egyre nőttek. A németek és a nyilasok, hogy jobban meghosszabbíthassák a magyar lakosság szenvedéseit, minden élelmet magukkal vitték a budai hegyekre. Így a lakosság nagyrésze teljesen élelem nélkül maradt. Budapest a felszabadulás előtti napokban már egyetlen üzlet sem volt nyitva, bezártak az élelmiszeri üzletek úgyhogy az éhség mind általánosabb lett. A kenyér-ellátás teljesen megszűnt, csak ugyancsak nem volt található, a krumpli pedig ingyenétel számba ment.

A lakosság kitörő lelkesedéssel fogadta az első vörös csapatokat, akik megnyitották konyháikat az éhezők előtt s ebédjüket megosztották velük.

Lassankint, ahogy a szállítási lehetővé vált, megindult a vörös hadsereg által a lakosság rendszeres ellátása, amennyiben a lehetőleg szerint lisztet és más élelmiszereket bocsátottak az éhezők rendelkezésére. Pedig a szállítási óriási nehézségekbe ütközött minthogy a németek több helyen teljesen felrobbantották a vasúti vonalakat.

A hidak sem kerültek el a robbanást. Az összekötő vasúti hid kivételével romokban döntötték valamennyi hidat, csupán a Ferencz József hid van olyan állapotban, hogy a rendbehozását máris megkezdhetik.

Egyelőre még fel sem lehet mérni a károkat, amelyeket a nyilas bandák okoztak.

A munka máris megindult a romok eltakarítására, Budapest újraépítésére. A Nemzeti Függetlenségi Arcvonal mindent elkövet, hogy azok, akik a magyar főváros pusztulásáért felelősek, mielőbb elvegyék méltó büntetésüket.

A Magyar Népi Szövetség vezetői közül ott láttuk Cziko Etelkát, Kovácsné, Vajda Margitot, Deák Etelkát, Csiki Györgyöt, Báky Jenőt, Balázs Antalt, Nagy Csabát, Fejős Istvánt, Demény Ferencet, Rác Sándort és még sokan másokat, akik részt vesznek a fővárosi magyarság demokratikus megszervezésében.

A táncmulatság a román-magyar barátság jegyében és légkörében zajlott le. Bukarest magyar leányai elhozták román barátjaikat, a magyar férfiak pedig román barátjaikat feleségeikkel. Együtt mu-

laltak, együtt táncoltak a csárdást és a horát, ugyanúgy, ahogyan együtt élnek és dolgoznak a hétköznapiakon.

Az önkény, a faji gyűlölet, a politikai rövidlátás éveken keresztül elhallgattatta a magyar népzénetet ugyanúgy, mint ahogy hallgatásra kényszerült mindaz, ami közel állott a néphez. Ezért látnunk sok könnyes arcú embert ezen a bálon. Öreg emberek a fiatal lányokkal egyformán örömmel vettek részt a mulatságon és egyforma lelkesedéssel mondták köszönetet a szép estéért.

Ügykezelőket nevezhetnek ki a munkaszolgáltatón levő németek vállalataihoz

(Bucuresti) A nemzeti gazdasági miniszterium határozata értelmében a kereskedelmi és az ipari kamarák a polgári mesteri hivatal, illetve a megyefőnökség véleményezése alapján a munkaszolgáltatón levő német származású román állampolgárok vállalataihoz ügykezelőket nevezhetnek ki, amennyiben ezek nem gondoskodtak törvényes képviselőiről. Az intézkedés célja a vállalatok zavartalan működésének biztosítása.

Sport

Lapunk tegnapi számában már rész eredményekkel beszámoltunk az Enciáj pojanái siverenyéről, ma közöljük a tegnapi kimaradt beszámoló folytatását.

Az ugró versenyre délután került sor az Enciáj pojanái sugróscánán, amelynek során megállapítható volt, hogy egyesület néhány versenyzője az Enciáj sánc méreteit már túlhaladta. Az Enciáj sánc 13 évvel ezelőtt, kezdők részé épült 20 méteres leghosszabb gyakorugrásra, viszont az Enciáj vasárnapi siverenyén a gyakorlottabb ugrók minden megerőltetés nélkül kiugrottak a sánc méreteit ilyen nagy ugrásoknak nem megfelelőek.

Részletes eredmények: Férfi versenyzők: 1. Török Ferenc 10 pont, leg. h. ug. 27,5 m. 2. Czintos János 93,4 pont leg. h. ug. 26 m. 3. Verhász Ed 76,9 pont leg. h. ug. 26 m. bukott, 5 induló.

Ifjúságiak: 1. Szabó Károly 59,3 pont leg. h. ug. 24 m. bukott. 2. Balázs József 52,2 pont, leg. h. ug. 23 m, bukott. Fekete János 44,8 pont, leg. h. ug. 20 m. bukott, 5 induló.

A jövő vasárnap, február 25-én a h. zisversenyek további két száma, a lesik és a távfutás lesz megtartva a Keresztén havason, illetve a Pojanában.

Az Enciáj Turista és Testnevelési Egyesület az 1945 január 14-én megtartott rendes évi közgyűlésének határozata értelmében, felhívjuk azon tagjainkat, akik tagsági díjaikkal hátralékban vannak, régi tagságukat meg akarják őrizni, hogy a közgyűléstől számított 60 nap alatti azaz március 14-ig, a régi díjszábas szerint (évi 120 lej) rendezhetik hátralékaikat 1944 december 31-ig. A rendezetlen tagságukat a hatvan nap letele után töröljük a tagok sorából. Vidékiek a tagsági díjat postán küldhetik a következő címre: „Enciáj” Braşov, str. Mihail Weiss 3. I. 3. Helybeliek ugyancsak itt érdeklőhetnek.

Szakszervezetek hírek

A kisiparosok szakszervezete faipar szakszervezetének brassói és brassómezei tagjai szerdán, 1945 február 21-én, délután 4 órakor gyűlést tartanak a szakszervezet Mitropolitul Filitti 5. szám alatti székházában, melyen a szövetkezet megalakításának ügyében tartják a befejező megbeszéléseket.

A Brassói Képzőművészek Szabad Demokratikus Szervezete a közeljövőben megalakítja a Képzőművészek Szabados Akadémiát.

Tantárgyak: rajz, festészet, látszatművésztörténet és bonctan.

Érdeklődni és beiratkozni lehet a Képzőművészek Szabad Demokratikus Szervezetének központjában. Szombaton 3-ig a Hosszu utca 143. szám alatt.

Csütörtökön, 1945 február 22-én délután 6 órakor, a magántisztviselők szakszervezetének str. Gh. Baritiu 5 szám alatti székházában előadást tartanak az ifjúság számára „A szovjet nép hősnője” címmel Koszmodemianszkaja Zoia Tania portizánorról.

Az ifjúsági bizottság kéri az összes tisztviselőket, hogy jelenjenek meg az előadáson.

A demokrata sajtó harca

A Graul Nou február 19-i száma írja:

„Mindenki előtt világos, hogy valamennyi nép békealapra való helyezésének és a holnapi nap biztonságának elsőrendű és elkerülhetetlen feltétele a hitlerista Németország teljes és végleges legyőzése, a német imperializmus háborús gépezetének a megsemmisítése. Ez azonban nem az egyedüli feltétele annak, hogy az emberiségnek a biztonságot megszerezze. A Németország fölött aratott katonai és politikai győzelem még korántsem a hitlerizmusnak és a faszizmusnak a gyökereitől való megfosztását és a kiirtását jelenti, bármilyen arculatban jelentkezzen és bárhol is legyen. Ez még nem a náciizmus és a faszizmus legutolsó maradványainak a megsemmisítése, melyről a Krimi Tanácskozások nyilatkozata beszél.

Nem szabad elfelejteni, hogy a hitlerizmus nem jelenti csupán az SS és az SA csapatait, egybevéve a teljes katonai, politikai, gazdasági, rendőri, közigazgatási és diplomáciai felkészültséggel, amelyre támaszkodik. A hitlerizmus egyszersmind a maradiságnak, a sötétségnek és a támadásnak legfertősebb fajtája a más népek és fajok elleni gyűlöletnek a legdurvább kifejezője. Mindez azt az erkölcsi mérget jelenti, amit a más nemzetek közéletébe öntenek, a szervezetnek ama hálozátát, amit a benszülött haszonlesők a német ügynökök révén majdnem minden országban létesítettek, a gondolatnak és az érzésnek mindenütt azonos reakciós elemeivel.

Tudjuk, hogy vannak emberek, akik politikai rövidlátásból és nagyon sokszor olyan érdekből, ami nagyon jól egybevág a német faszizmus törekvéseivel, hogy minél több hadállást mentsen át a maga számára Európában, azt állítják, hogy a német hadsereg leverésével egyidejűleg a hitlerizmust is megsemmisültnék és a fasiszta veszedelmet véglegesen kiküszöböltnék kell tekinteni. Hányszor volt részünk hallani és olvasni, hogy augusztus 23-a után, a németeknek a román földről való elűzése és Antonescu parancsuralmának leverése után, eltűnt a faszizmus Romániában. A valóság éppen az ellenkezőjét mutatja. Minden nap új bizonyítékokat hoz, hogy a fasiszta szellem még fennáll Románia közelében. Némelykor még álcázza magát, a köpenyforgatási szükségletének mértékére kiszabott „demokrácia” redőli alá. Máskor durván, szemérmetlenül kihívóan fröcsköl a fészkeiből, ahol tovább folytatja a gyűlöletkeltést a szabadság és a béke ellen és a „jó idők” bizsátságában reménykedik. A hitlerizmusnak adott hamis halotti bizonyítványokkal csak a náci ügynökök létezését és működését fedezik s meglehetős politikai, kulturális, erkölcsi élet megtisztítását a hitlerista méregtől.

A Krimi Tanácskozások nyilatkozatában a Szövetséges Hatalmak vezetői még egyszer kifejezték elhatározásukat, hogy nemzetközi rendet akarnak, jogi alapokra fektetve, a békének, biztonságának, szabadságának és általában az emberiség jobb helyzetének érdekében”. Ezért a rendért harcol a Szovjetszövetség népe, és harcolnak a vele szövetséges országok népei. Ezért a rendért ömlött ki és most is ömlik a legjobb emberek vére, azoké, akik a békét és a szabadságot szeretik. Nincs megengedve — és nem is fogják megengedni — elsősorban azok az államok, amelyek vállukon a hitlerista Németország elleni háború legfőbb terheit hordozzák, hogy a náciizmus harci ereje fölött aratott győzelem gyümölcseit éppen azok dicsmálják meg, akik a saját hazájukban viszályt szantassítják a faszizmus eszméi és szervei gyökereinek a kiszakítását.

A hitlerizmus fölötti győzelemnek teljesnek kell lennie.

A győzelemnek legnehezebb részét fegyverrel a kézzel a harctéren vívják ki. Ezt teljessé kell tenni minden országban a náciizmus képviselőinek teljes megsemmisítésével, a fasiszta szellem irgalmatlan kiirtásával, a népek közéletének minden területén. Aki nem érti meg eme szent kötelességet az emberiség jövő békéjével és szabadságával szemben, kivonja magát

Vlădescu Răcoasa nemzetiségügyi miniszter nyilatkozata

a sovínizmusról, a nemzetiségi törvényről, a kolozsvári egyetem kérdéséről és a gyűjtőtáborokról

Vlădescu Răcoasa egyetemi tanár, nemzetiségügyi miniszter, a kolozsvári „Világosság” című napilap munkatársának több kérdésére válaszolva, a következő nyilatkozatot adta:

— Mikor állították fel és milyen problémákkal foglalkozik az Ön minisztériuma?

— A Nemzetiségi Kisebbségek Minisztériumát 1944 november 6-án teremtették meg és azoknak a praktikus eszközöknek a keresésével foglalkozik, amelyek alkalmasak arra, hogy az itt élő nemzetiségek életét minden sovínizmustól mentesen, a legegészségesebb és a lehető legdemokrata

viszonyok között bekapcsolják az állampolgárságba. A sovínizmusnak el kell tűnie a köz életünk tisztításában nagy szerepet kell játszania a sajtónak is, így az Önök soraiból is ki kell gyomlálni. Tudom, hogy Önök ennek eleget is tesznek.

— Véleményem szerint az, hogy egy nemzetiség kisebbségben van, statisztikai kérdés lehet csupán, de semmiesetre sem jogi helyzet, illetőleg hátrányos jogi helyzet. Hiszen erre a minisztériumra csak addig van szükség, amíg az állampolgárokból a sovínizmus egészen el nem tűnik. Azután minden önmagától és tervszerűen fog haladni és nem lesz szükség intervencióra. Enn hišek a demokratikus államban.

— Van-e tudomása arról, hogy Észak-erdélyben demokrata oldalról is bírálták a törvénytervezetet?

— Nem, erről nem tudok. Mi volt a bírálat véleménye?

— Elsősorban az, hogy a törvénynek nincsen szankciója, vagyis a nemzetiségek ellen elkövetett bűnök megtorlásáról nincsen benne szó.

— Helyes! Lesz szankciója! Előbb azonban az elveket akarjuk leseggezni. Ehhez is történt hozzászólás?

— Igen!

— Kérem, küldjék el nekem azokat az újságírókat, amelyek erre vonatkoznak.

— Kérem a miniszter urat, beszéljen valamit arról a helyzetről, amelybe az észak-erdélyi közigazgatás kerülne abban a pillanatban, amikor az itteni demokrácia annyira megerősödik, hogy a román közigazgatás bevonulhat hozzánk?

„Az a bizonyos székely földműves maga legyen a csendőr!”

— Ami a tisztviselői karot illeti, a moldvai példára hivatkozom, ahol szintén ajánlottuk az alulról felfelé kiképzett közigazgatási keret felvételét az állami tisztviselők közé. Ami pedig a közigazgatás működését illeti, azt mi a Magyar Népi Szövetséggel együttműködve akarjuk mozgatni. Ezen felül pedig, ha bármely hatóság, vagy hivatal sovínizmusnak bizonyulna, előbb a felettes hatóságnak, majd pedig, ha ez nem használ, nekem kell jelenteni. Nekem meg lesz a hatalmam ahhoz, hogy elégtételt szolgáltatassak. Egyébként az ellenőrök szerepe is itt kezdődik.

— Attól félek, hogy nem itt dől el a dolog.

— Hanem hol?

— Ott, ahol valamelyik csendőrmester megverhet egy székely földművest.

— Nem képzeli, hogy mi azt a sovínizsta csendőrséget akaruk Észak-erdély nyakára küldeni, amely amnyi bárt és gondot okoz nekünk itt is! Nem, erről szó sem lehet. A csendőrséget átszervezzük és megvan a módja annak, hogy az a bizonyos székely földműves maga legyen a csendőr nem pedig annak áldozata. Sőt, kötelességük lesz kivenni részüket az új csendőrség megalakításában. Természetesen, sovínizsta elemeket itt sem engedünk beszivárogni.

Itt ráterelődik a szó az iskolára. Mint

kiderül, az önálló román és magyar egyetem kérdésében már kialakult észak-erdélyi fellegástól eltérő véleményt képvisel. Erre a beszélgetésre utal.

— Mint mondtam, én tanulmányaimat Svájcban végeztem és az ott szerzett tapasztalataimat akarom felhasználni akkor, amikor iskoláink ügyére gondolunk. Véleményem szerint Kolozsvár: nem helyes a kétféle, párhuzamos egyetem, hanem ott kétfelvű egyetemre van szükség. Az egyetemi tanárok kinevezésénél két szempont fog bennünket vezérelni: a tudományos felkészültség és a demokratikus múlt, a demokratikus gondolkodás. A harmadik kritérium: a nemzetiségi hovatartozás, természetesen fog adódni. Praktikusán képtelenség lenne öt román vagy öt magyar diák miatt párhuzamos román vagy magyar előadásokat tartani. A diákoknak azonban mindig minden karon joguk lesz saját anyanyelvükön vizsgázni. Mindig a helyi viszonyokhoz és szükségletekhez fogjuk igazítani az iskolát. Egy azonban kétségtelen: a törvény kimondja, hogy az állam köteles a tanítást biztosítani az illető nemzetiségnek nyelven minden vonalon és minden fokon, az óvodától az egyetemig. Így tehát biztosítva hiszem a magyarság szabadságát kulturális, közigazgatási és természetesen közgazdasági téren egyaránt.

Elkobozhatják az iratok nélkül szállított árut

(București.) Az államvasutak vezérigazgatósága nagyjelentőségű rendeletet adott ki az áruszállítással kapcsolatban. A rendelet értelmében minden olyan árut, amelyet vasuton, vagy más úton igazoló iratok nélkül szállítanak, a fennálló adótörvények alapján el lehet kobozni. Az elkobozást az állomásfőnök vagy a raktárfőnök végzi. Első ízben az elkobozást pénzzel meg lehet váltani, de a kirovott meg-

váltási díj nem lehet nagyobb, mint az elkobozandó áru tényleges értéke.

Az utasok igazoló iratok nélkül legfentebb 30 kilogramm súlyú csomagot vihetnek magukkal. E csomagokban nem lehet több, 10 kilogramm élelmiszernél. Az utasnak minden esetben utazási igazolvánnyal kell rendelkeznie.

visítésével, a fasiszta szellem irgalmatlan kiirtásával, a népek közéletének minden területén. Aki nem érti meg eme szent kötelességet az emberiség jövő békéjével és szabadságával szemben, kivonja magát

a világháborúnak a háború utáni megszervezéséből, amelyben „minden ország minden embere lefesse egész életét, anélkül, hogy megismerné, mi az a féltetem, mi az a nyomor.”

— Még két kérdésem lenne. Az egyik munkatáborokra, a másik a katonaságra vonatkozik...

— Kérem szívesen felelek erre is. Magyar Népi Szövetség emberével szívesen fogok nézni és ami igazságtalanságot vagy jogtalanságot fogok találni, azt azonnal módomban lesz helyrehozni, illetőleg szabadonbocsátatni azokat, akiket ott tartanak... Ami a katonaságot illet, éppen most kaptam választ a nagyvezér kártól, amelyben egy kérdésemre válaszolva már most egyenlő bánásmódot ígért minden nemzetiségből származó katonának. Meglátjuk, praktikusán hogyan hajtják végre ezt az ígéretet. A későbbiekre vonatkozóan pedig csak természetesen: hogy itt is minden nemzetiségre való tekintettel nélkül fognak bánni az emberekkel.

A Nemzeti Demokrata Arcvonal észak-erdélyi értekezletének határozata a kolozsvári egyetem kérdéséről

A Nemzeti Demokrata Arcvonal most lezajlott kolozsvári tanácskozásán a kolozsvári egyetem kérdésében a következő határozatot hozták:

Az általános és politikai jelentés alapján, amit a NDA észak-erdélyi tanácskozásának február 12-i teljes ülésén terjesztettek elő és általánosságban megszavaztak, részleteiben pedig a február 13-i teljes ülésen fogadtak el — javasoljuk, hogy Kolozs vármegye és Kolozsvár városának megyefőnöke az egyetem kérdését rendeltetésszerűen vizsgálja. Ez a rendelet vegye figyelembe a következő szakértőkből álló bizottság véleményét:

1. Tudor Bugnariu, 2. dr. Csögör Lajos, 3. dr. Jancsó Elemér, 4. Jordáky Lajos, 5. dr. Liviu Telea, 6. dr. Teofil Vescan.

E bizottság javaslatokat fog előterjesztani a kolozsvári megyefőnökség 413/1945 sz. rendeletének módosítására, az általános és politikai jelentésben elfogadott általános és gyakorlati elvek alapján. Ezzel a kolozsvári román egyetemi oktatás azonnal megkezdődik, míg a magyar oktatás tovább folytatódik egyetlen egyetem keretében. Ebből különválhatik bármelyik fél kellően megindokolt kérésére — ha ennek gyakorlati megvalósítása lehetséges lesz — két különálló észak-erdélyi egyetemre, a két fél között megállapodás alapján. Ez az elv egyaránt vonatkozik az együttműködésre és a különválásra.

E javaslatot, amelyet a NDA észak-erdélyi tanácskozása elfogadott, Észak-erdélyi Kolozsvárt tartózkodó kilenc megyefőnöke és a NDA észak-erdélyi végrehajtóbizottsága szavazta meg, Észak-erdélyi lakossága túlnyomó többségének a képviselőiben.

Kolozsvár, 1945 február 15-én.

A magyar néphadsereg szervezése

(Debrecen.) A magyar önkéntesek toborzása az új magyar demokrata hadseregbe gyors ütemben folyik. A jelentkezők túlnyomó többsége mezőgazdasági és ipari munkás. Különösen Békés-megyében és Budapesten jelentkeznek sokan a hitlerista Németország elleni harcba.

Február 24-én teherautó indul

Sibiu-Arad-Tișoara-ra

Autocamionajul „RAPID” tulajdonos: Löwenstein Gh.

Brașov, Str. Regina Maria 7.

Telefon 20-87

Keresk. K.m. bej. m. 5790/1944.

Autóbusz, luxus- és teherautó-járatok személy-, csomag- és áruszállításra naponta

Brașov-București és vissza.

